

Коментар НРА «Рюрік» до Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків» №3024-VI від 15.02.2011 р.

В червні 2011 р. набув чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності банків» №3024-VI від 15.02.2011 р. Даний Закон викликав жваве обговорення серед учасників фінансового ринку України. Як зазначає регулятор, норми цього Закону спрямовані на створення надійного правового підґрунтя для функціонування в Україні стабільної банківської системи, серед пріоритетних завдань якої – врахування інтересів клієнтів та забезпечення довіри з їхнього боку. Основні зміни, які впроваджує Закон стосуються наступного:

– підвищення рівня мінімального розміру статутного капіталу на момент державної реєстрації юридичної особи, яка має намір здійснювати банківську діяльність з 75 млн. грн. до 120 млн. грн. Діючі банки зобов'язано привести розмір статутного капіталу у відповідність до вимог Закону протягом п'яти років;

– впроваджені зміни торкнулись і регулятивного капіталу банку, зокрема, згідно Закону його розмір не може бути меншим за розмір статутного капіталу;

– збільшення повноважень Національного Банку України. Зокрема, згідно доповнень, Національний банк України для цілей банківського нагляду має право отримувати від державних органів та інших осіб інформацію, у тому числі конфіденційну, щодо фінансового/ майнового стану засновників банку та осіб, що набувають або збільшують істотну участь у банку, їх ділової репутації, джерел походження коштів, що використовуватимуться для формування статутного капіталу банку. Державні органи та інші особи зобов'язані протягом 20 днів з дня отримання запиту Національного банку України надати йому відповідну інформацію. Також уточнено, що НБУ погоджує статуту банків і зміни до них;

– розкриття інформації про структуру власності банку та власників істотної участі у банку. Зокрема відповідно до Закону банк зобов'язаний на постійній основі розміщувати на власному веб-сайті актуалізовану інформацію про власників істотної участі у банку в обсязі, визначеному Національним банком України.

Запропоновані зміни стосуються і порядку ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в банках, відповідно до Закону, вони будуть складатись на основі міжнародних стандартів фінансової звітності (до цього – на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку).

Також Законом вносяться зміни до статті 27 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», відповідно до яких новою підставою для відмови в державній реєстрації юридичної особи є невідповідність найменування юридичної особи вимогам закону щодо найменувань окремих видів юридичних осіб (банк, кредитна спілка, недержавний пенсійний фонд тощо).

Відповідно до нової редакції статті 14 Закону України «Про банки і банківську діяльність», учасниками банку також не можуть бути інститути спільного інвестування (нагадаємо, що до прийняття Закону учасниками банку не могли бути лише юридичні особи, в яких банк має істотну участь, об'єднання громадян, релігійні та благодійні організації). Внесення таких змін може негативно вплинути на ліквідність фондового ринку України, адже серед «голубих» фішок наявні акції банків, в які активно інвестують кошти інститути спільного інвестування.

Закон також визначає в новій редакції положення Закону України «Про банки і банківську діяльність», які стосуються державної реєстрації банків, банківських ліцензій, порядку відкриття відокремлених підрозділів банку, істотної участі у банках, достатності (адекватності) регулятивного капіталу і зовнішнього аудиту.

Таким чином, прийнятий Закон удосконалив нормативну базу, що регулює діяльність банків в Україні, та позитивно вплине на загальний стан банківської системи України.

На думку НРА «Рюрік», вимога до збільшення статутного капіталу підвищить рівень капіталізації банків 4 групи за класифікацією НБУ, а отже, створить потенційні можливості для нарощення обсягів кредитування. Крім того, нарощення розміру статутного капіталу підвищує рівень відповідальності його власників перед вкладниками банку, та збільшує рівень їх зацікавленості в довгостроковому розвитку банку.

На думку НРА «Рюрік», для того щоб прийнятий Закон насправді зробив банківську систему України «прозорою» необхідно щоб поправки, які він вносить в Закон України «Про банки і банківську діяльність» носили не лише формальний характер, але й чітко виконувались на практиці. Крім того, в НБУ, згідно даного Закону, є шість місяців, для того щоб перевірити всі банки на предмет реальних власників, виконання даного завдання неможливе без підзаконної бази, яка б регулювала порядок розкриття реальних власників аж до останньої фізичної особи та встановлювала порядок визначення ділової репутації засновників та власників істотної участі банку. Таким чином, вже в найближчій перспективі можна буде чітко простежити чи перейдуть введені Законом зміни з площини законодавчих напрацювань в площину практичного впровадження.

РЕЗЮМЕ:

Підвищено вимоги до мінімального розміру статутного капіталу банку з 75 млн. грн. до 120 млн. грн.

Розширено повноваження НБУ, щодо перевірки фінансового стану і ділової репутації засновників та осіб, що набувають або збільшують істотну участь у банку

Введено зобов'язання банків розкривати структуру власності на офіційному веб-сайті

Інститутам спільного інвестування заборонено виступати учасниками банку

Вдосконалено порядок державної реєстрації банків, відкриття відокремлених підрозділів, набуття особами істотної участі у банках

НРА «Рюрік»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема 52а

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053

e-mail: info@rurik.com.ua

www.rurik.com.ua